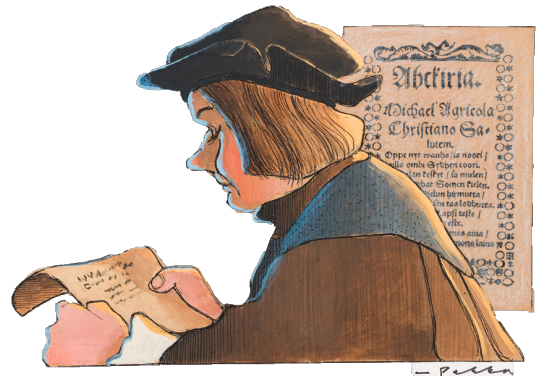

Agricolan aikaan

Tutustukaa suomen kirjakielen isään Mikael Agricolaan ja pohtikaa tehtävien kautta kieltä ja sen monimuotoisuutta.

Mikael Agricola

Mikael Agricola (n. 1510-1557) oli uskonpuhdistaja ja Turun hiippakunnan piispa. Hänet tunnetaan suomen kirjakielen isänä. Agricolan teokset ovat ensimmäiset suomen kielellä painetut kirjat kautta aikojen. Näistä vanhin, eli ABC-kiria, ilmestyi vuonna 1543.

Kuva: Pekka Vuori

Tehtävä 1. Tunnistatko Mikael Agricolan keksimien sanojen nykymerkitykset? Yhdistä.

Jalopeura	Syleily
Isänmaa	Hautausmaa
Luutarha	Jumala
Luoja	Nuori mies
Syläys	Sotilas
Miehulainen	Kotimaa
Sotalainen	Leijona

Tehtävä 2. Sanojen ominaisuudet. Listaa erilaisia sanoja:

Kauniita:

Rumia:

Hassunkurisia:

Pelottavia:

Lämpimiä:

Tehtävä 2. jatkuu

Kuumia:

Terveellisiä:

Sairaita:

Fantastisen mahtavia:

Ilkiömäisen ällöjä:

Tehtävä 3. Tutkitaan suomentamista

Suomentamisen historia alkaa Agricolasta, mutta siihen mahtuu paljon muutakin. Sana suomentaminen syntyi 1800-luvun alkupuolella, kun haluttiin korostaa suomen kielen ja suomenkielisen kirjallisuuden merkitystä. Nykyään puhutaan myös kääntämisestä.

Kun käännetään kielelle, jolla ei ole vielä kirjoitettu juuri mitään, on pohdittava ja päätettävä monia asioita. Mikä murre valitaan kirjakielen pohjaksi? Entä miten eri äänneitä ilmaistaan kirjakielessä? Mistä saadaan sanat, joita kielessä ei aiemmin ole tarvittu? Kieli ei koskaan ole ”valmis” vaan me nykykäyttäjät omilla valinnoillamme vaikutamme siihen minkälaiselta kieli näyttää.

Keksi olemassa olevalle asialle tai ilmiölle uusi sanat.

Käytössä oleva sana:

ESIM. SUKSET

ESIM. SAUNA

KOULU

LÄKSYT

JUOKSEMINEN

POLKUPYÖRÄ

JALKAPALLO

Uusi keksimäni sana:

HIIHTIMET

KUUMIO

